

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Márczius 15.

A tavasz ébredésével a szabadság szellője lengedez. Földoldódnak a természet bilincsei, a melyeket a tél fagya kovácsolt rája, kiszabadul a kemény tél börtönéből a zöldelő fűszál és a virághozó rügy s a langyos tavaszi szellő és a melengető napsugár kicsalja rejtekéből a pillangót és bogarat. Jégmadarak rikácsolása helyett pacsirták vig danája zengedez a levegőben, a mint a kék ég felé szántanak apró szárnyaikkal.

Minden újra éled az Isten szabad ege alatt.

Az ember is, a teremtés koronája szabadabbnak érzi magát, érzi, hogy a szabad természet ébredő miliője őt is könnyebbé, merészebben szárnyalóvá hangozza.

A mi bilincseket kovácsoltak számára a zöld asztalok mellett, azokon igyekszik tultenni magát a zöldelő, fakadó rügyek példájára, igyekszik ő is tultóni bilincsein. A szabad lélek számára nincsenek békák, csak a renyhe röghöz tapadó testeket lehet egy időre bebörtönözni és békákba verni.

De csak egy időre, mert a lélek fejlődése nemsokára kiszabadítja onnan.

A mult század közepe táján ez a lelki ébredés, a szabadság szellője élénken fujdogált, áthatotta a honfiak nagy tömegét és elhatott a legszélesebb néprétegek közé is. Öntudatra ébredt tőle a mi századok óta alvó nemzetünk s úgy érezte, hogy élni akar és maga akar saját sorsáról rendelkezni.

Ez az élet öntudata, ez a szabadság fuvalma nem egy pillanat alatt támadt akkor sem, hanem áldozatrakész, nagy-lelkű emberek gigászi munkával évtizedeken át keltegették ezt a régen szunynyadó öntudatot. Nem rombolni akartak ők, hanem alkotni, megalkotni a magyar géniuszt fejlődésének templomát és ezért

lassan, kitartóan dolgoztak, hogy eszméik át- meg átjárják a lelkeket. Gondolkodásra, önálló életre, lelki fejlődésre akarták nevelni a becsületes magyart, a ki hosszú időn át hozzászózott, hogy mások gondolkozzanak helyette és mások vezessék a rég megállapított hagyományok pontos betartásával.

De ők erőtt, fejlődést akartak elhelyezni a nemzet lelkében, a melytől új csírák, új rügyek alakuljanak s a duzzadó életnedvek áttörjék szabad fejlődésükben az évszázados hagyományok kéréget.

Megkeresték nyugaton az újabb fejlődés és alakulás magvait s azokból ültettek át ide, hogy ez a kelet népe is érezze a nyugathoz való tartozását és lassanként mindazt kifejlessze saját szelleméhez alakítva, a mi nyugaton jónak, fejlődésrevalónak, magasabbra vezetőnek bizonyult.

Mikor az eszméket lassanként elültették ideális lelkű írók és nagy-lelkű honfiak, az új eszmék lassan itt is, ott is terjedni kezdetek és évtizedek mulva úgy érezte az ország népe, hogy már szűk neki a régi intézmények ruhája, békó, a mely akadályozza a szabad fejlődést. Mikor erre az öntudatra ébredtek, akkor már elő volt készítve a talaj és csak lángoló lelkesedésű térfiak kellettek, a kik saját lelkük tüzesóvájával lángbaborítsák az egész ország népét, az egész nemzetet.

Ilyeneket is szült a kor, ilyenek is megtermettek a maguk idején, mert a gondviselés minden kornak megadja a hozzáillő vezetőket; a nagy emberben tulajdonképpen csak saját korának eszméi fejlődnek ideális magasságra. De hogy igazán alkotni tudjon egy új eszme alapján, ahhoz valóban ideális lélek-magasságra van szükség. Hiszen tapasztaljuk, az új eszmék elhíntőin és hirdetőin, hogy azoknak jóformán semmi világi hasznuk nincs a saját zizifuszi munkájukból, többnyire földhözragadt szegény

írók, hétszilvás szegény emberek, ha pedig igazi nagyur akad köztük, az nem-hogy hasznot huzna az új eszméből, de ő áldoz sokat a saját vagyonából.

Ilyen módon gyülik össze az új eszme hiveinek az a felhalmozott erkölcsi tőkéje, a miből hosszú időn át élhetnek az utódok.

Ilyen erkölcsi tőkét gyűjtöttek a mi számunkra is azok az ideális lelkű nagy emberek, a kik a mult század közepe táján százával, ezrével lelkesedve a magyar nemzet jövőjébe vetett ideális hitükben, ennek a hitnek szellemében, minden anyagi hasznat mellőzve, dolgozni, fáradni, áldozni, kitartani tudtak a szabadság megvalósulásáért, ezért nekik köszönhet legtöbbet a magyar szabadság.

Ennek a szabadságnak szélesebb rétegekre kiterjedő, első bátor nyilvános fellángolása volt márczius 15-ike, a melyen a nép maga is tanúságot tett új hitvallásáról, a lelkek szabad fejlődéséről.

Ezt kell nekünk is ápolnunk magunkban és környezetünkben, hogy el ne fogyatkozzon az a nagy erkölcsi tőke, a mit nagy-lelkű ősök ideális lélekkel felhalmoztak.

Mert az eszmék is csak úgy érnek valamit a jövőre, ha nem csak a multban, a történelemben vannak meg, hanem a jelen nemzedék lelkében is élnek, ha mi is tudunk lelkesedni, fáradni, áldozni a szabadságért.

Állandó választmányi ülés. A vármegye állandó választmánya folyó márczius hó 11 én ülésezett *Bornemisza* László főispán elnöklété alatt. Mennyiben a tavaszi közgyűlés ügyeit a folyó hó 27—28-án megtartandó állandó választmány fogja behatóan a tárgysorozatot szerint tárgyalni, ezen ülésnek egyedüli tárgyát a vármegye házipénztári számadásának megvizsgálása képezte. A számadást és az alispán javaslatát az állandó választmány egyhangulag elfogadta és határozatát 15 napra a vármegyei közp. kiadóhivatalban közzémlére kitenni rendelte el, melyet megtekinteni bárkinek jogában áll.

Valaszky órái a legpontosabbak!

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 20. sz.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 10-én tartotta rendes havi ülését *Bornemisza* László főispán elnöke alatt. A főispán megnyitójában kegyeletes szép szavakkal emlékezett meg a jótékony főúr gróf *Andrássy* Dénes elhunytáról s bejelentette, hogy a nagy halott temetésén vezetés alatt a vármegye nagyobb számú küldöttséggel képviseltette magát és koszorút helyezett koporsójára. Majd *Lukács* Géza alispán emlékezik meg jelentésében a megboldogult érdemeihez méltó szép keretben. A bizottság a két jelentést tudomásul vette azzal, hogy a folyó hóban megtartandó rendes megyebizottsági közgyűlésen fog a gyászessel bővebben foglalkozni. Az elnöklő főispán még azt is bejelentette, hogy a miniszter a kir. ügyész akadályoztatása esetén a bizottságban való részvételre *Lehoczky* Márton kir. alügyészt hatalmazta fel. Fontos tárgya volt a bizottsági ülésnek Nyustya község kérvénye, melyben azt panaszolják, hogy a közeli magnezit telepek pörkölő kemenczéből kitóduló füst lerakódik a mezei terményekre, a legelőkre és azokat megfertőzi, minek folytán a legelő szarvasmarhák beteggé lesznek, továbbá, hogy a szántóföldek termőképességét is csökkenti és hogy az erdőben a fák fejlődését is akadályozza. A bizottság hosszas eszmecsere után a panaszkérvényt a gazdasági felügyelőnek adta ki azzal az utasítással, hogy szálljon ki a helyszínére és tapasztalatairól részletes jelentést tegyen. — A bizottságban egyébként a rendes ügyek nyertek elintéztést.

A városfejlesztés ellenségei.

A hajdúszoboszlói zugkongresszus.*)

A városfejlesztő törvény nagyon kényelmetlen azokra a pánszláv agitátorokra és azokra a basáskodó kisvárosi demagógokra, a kik a r. t. városok fejlődésétől hatalmukat, befolyásukat s a félrevezetett nép felett gyakorolt uralmukat féltik. Helyes városi szervezet és jó közigazgatás mellett nem érvényesülhet sem az állambontó nemzetiségi izgatás, sem a népszerűség hajhászó demagógia.

Gondoltak tehát féltükben merészet és nagyot ezek az elemek s a mult héten országos kongresszust rendeztek Hajdúszoboszlón, a városainak nagyközségekké való visszafejlesztése érdekében.

A kongresszuson nem a város képviselőiben, hanem a magok szakállára megjelentek:

*) A Városok Lapjának folyó hó 8-án megjelent 10-ik számából. Szerk.

TÁRCZA.

Márczius 15-én.

Márcziusnak idusán
Édes feleségem
Hozd atillám, hadd vegyek részt
A nagy ünnepségen.

Kucsmámat is adsza ide,
Rajta a kokárda,
Ilyet hordott negyvennyolcban
Hazánk ifjusága.

Sarkantyús csizmát húzok fel,
Mint az apám tette,
Mikor Komárom váráról
A nagy „sast” levette.

Kardomat is felcsatolom,
A mely vértől ázott,
Ezzel védték meg őseim
A szent szabadságot!

Azt a drága ereklyét meg
Tűzd ide szívemre,
Kossúth Lajos képe van rajt'
Aranyos keretbe.

Öltsd fel te is hamarjába
Diszmagyar ruhádat,
Az egybegyűltek várják már
A hű honfitársat.

Kis fiamat én vezetem,
Te meg a leányod',

Turkevéről, Magyararkanizsáról, Karczagról, Kis-
ujszállásról, Szakolczáról, Korponáról, Leibitzről
és Nagyrőczéről. Résztvettek még a kongresszuson a kisgazdapárt kiküldöttjei is.

A résztvevők jegyzékéből is láthatjuk, hogy kiknek nincs inyére a városfejlesztés?! Szakolcza, Korpona, Leibitz és Nagyrőcze azok közé a kis r. t. városok közé tartoznak, a melyekben a tótság mind veszedelmesebben nyomul előtérbe.

Egyedül a városi szervezet állja útját, hogy a pánszlávok nagyobb erő kifejtéséhez nem juthatnak. Ezt jól tudják ők s ezért agítálnak megfeszített erővel a nagyközséggé való visszafejlődés mellett. Az utolsó évtizedben egyedül a szepességi Ólubló volt az, a mely r. t. városból visszafejlődött nagyközséggé.

Ólubló példája azonban szomorú mementóul szolgáljon a belügyi kormányoknak, hogy a jövőben nagyobb előrelátással járjon el a visszafejlődés kérdésében. A mióta ugyanis Ólubló megszűnt r. t. város lenni, azóta elveszett a magyarságnak, a szepesi kis városkából egy tót falu lett, mert elmerült a nagy tót áradatban. Ólubló sorsára jutnának azok a felvidéki kis városok is, mint Szakolcza, Korpona, Leibitz és Nagyrőcze. Köztudomású ugyanis, hogy ezeken a helyeken a pánszlávok már évek óta aknamunkát folytatnak a visszafejlődés érdekében. A tót paraszt, de a mint látjuk a magyar paraszt is természetesen nem nagy barátja a magyar tisztikarnak, főképpen midőn az izgatóktól, kik a népszerűséget hajhásszák, folyton azt hallja, hogy a tisztviselő üldözi a népet, nem dolgozik, nagy fizetést huz s ezt a szegény adófizetőnek kell előteremtenie.

A tisztikar iránt érzett ezen ellenszenvéből kifolyólag irigylő a városi tisztviselőktől azt, hogy most rendes fizetéshez jutott s az izgató felhasználja ezt az alkalmat, hogy hanyatló népszerűségének emelése érdekében a népnek a nagyközség tervével kedveskedjék.

Bármily nagy terhet ró is a városfejlesztő törvény egyik-másik városra, mégsem áll az, mintha az elviselhetlen terhek volnának az okai a visszafejlődési mozgalomnak. Hiszen például Szakolczára e törvény mindössze 366 korona tehertöbbletet jelent. Igaz, hogy ez az összeg a nyugdíjazások folytán idővel emelkedni fog. De még ez esetben sem beszélhetünk elviselhetlen teherről, mikor a pótdadó csak 35%.

Azok a szinmagyar városok, a melyekben a visszafejlődési mozgalom szintén követőkre talált, ugylátszik nem is sejtik, hogy kikkel árulnak egy gyékényen. Bizonyára jobban fontolóra vennék a visszafejlődésre irányuló mozgalmakat, ha reájönnének, hogy a városfejlesztő törvény elleni agitációjukkal akaratlanul is a nem-

zetiségek titkos vágyát segítik valóra váltani.

Az egész zugkongresszus úgy a résztvevők szürkése és csekély száma, mint a lefolyásának a tartalmatlansága miatt meg sem érdemelné, hogy azzal e helyütt foglalkozzunk. S ha ezt mégis megtesszük, ennek az oka abban keresendő, hogy annak rejtett okai felől a városainkat felvilágosítsuk s annak hű tükrét adva kiábrándítsuk azokat, a kik ennek a mozgalomnak esetleg a kelleténél nagyobb jelentőséget tulajdonítanak.

Az egész zugkongresszusban az a legsajnálatosabb, hogy ehhez a mozgalomhoz egy régi, történelmi tradíciókkal bíró szinmagyar város: Hajdúszoboszló adta oda a nevét. Az ország közvéleménye mást várt volna a hajdúk büszke városától!!!

A zugkongresszus lefolyása legjobban jellemzi, hogy milyen különböző elemek találka helye volt a kis hajdú város!!!

A résztvevők csekély száma daczára a hosszú és zajos tanácskozás ugyanis nem vezetett egyöntetű megállapodásra, mert a jelen voltak csak tanácskozás közben jöttek rá, hogy három pártban vannak. A pánszlávok és a kisgazdapártiak ugyanis elsősorban pártpolitikát akartak csinálni s ez a községpártiaknak annyira nem tetszett, hogy még aznap este el is utaztak Hajdúszoboszlóról.

Másnap népgyűlés volt a városháza udvarán. Itt már — természetesen — csak a politika dominálta a helyzetet. A nagyközségről alig esett szó. A szónokok, a többek között azt hangsúlyozták, hogy a parlamentbe olyan képviselőket kell küldeni, a kik nem hordanak keztyűt. Az egyik szónok azzal akarta elámitani a hallgatóságot, hogy Hajdúszoboszlón másfél millió korona szükséges a városi tisztviselők nyugdíjintézményének megalapításához. De történet ezeknél még sokkal izléstelenebb dolog is. Az egyik szónok, nevezetesen a csöcselék hangos hahotázása közben, azt az eszmét vetette fel, hogy a tisztviselői állásokat árlejtés utján kellene betölteni, mert a ki nem reggeli három órakor kel fel és nem gázolja a harmatos fűvet, az nem érdemes másra, csak száraz kenyérré. Ezután egyhangulag elhatározta a népgyűlés, hogy kivonja magát a városfejlesztő törvény hatálya alól s Hajdúszoboszlót visszafejlészi nagyközséggé.

Ez volt a népgyűlés lefolyása, a mely a város műveltebb elemeit mély sajnálkozással töltötte el.

A hajdúszoboszlói állapotok egyébként is minden téren olyanok, hogy méltán provokálják a felettes hatóságok beavatkozását. A képviselőtestület nyíltan hirdeti, hogy nem csinálja meg sem a szervezési szabályrendeletet, sem a nyug-

Hadd tanuljanak ők is ott
Majd hazafiságot!

Tanulják meg, mit tett hajdan
Pest-, Budának népe,
Hogy' rohant Tancsics Mihályért
A vár börtönébe!

Kiküzdötte vér nélkül a
Sajtószabadságot,
Elszavalta Petőfi a
Legszebb imádságot!

Már inogott alapjában
A vén Európa,
Zsarnokokra a népharag
Villámaikt szórta!

Francia- és Olaszország
Egy tűzagnán állott,
S a nép, az istenadta nép,
Jogokért kiáltott!

Törte, zúzta nagy erővel
Az átkos rablánczot,
Hogy köszöntse mielőbb a
Világszabadságot!

Bécsben torlasz emelkedett!
E tények hírére,
Százaz bizottság ment tőlünk
A király elébe.

A „pontokat,” miket Pesten
Az „ifjuság” szerzett,
Átadták, hogy ezt kívánja
Most a magyar nemzet!

Ötödik Ferdinánd aztán
Megjelent Pozsonyban,
A nemzet kívánalmait
Teljesíté nyomban.

Öröm, boldogság áradt szét
Az egész országba,
Az egyszerű pórt a nemes
Kebelére zárta!

Jelszó lett az „egyenlőség”
Kastélyban, kunyhóban,
S összeolvadt a honfi szív
Ölelésben, csókban!

... Üdv hát, márczius idusa!
Szabadság szülője!
Aranyhid voltál a multból
Boldogabb jövőbe!

Szabadság! Nyisd meg templomod!
Gyűjtsd fel oltárlángod!
Hadd ünnepelje nemzetem
Új feltámadásod!

Oh, nagy leend még a magyar,
Mint volt hajdanában,
Szent László, Nagy Lajos, Mátyás
Királyok korában!

Jer hát édes feleségem.
Menjünk ünnepelni,
Tanulják meg fiaink is
A hazát szeretni!

Paal Gyula.

dijszabályzatot. A város 51%-os pótdó mellett vissza akar fejlődni, a minnek nem az anyagi erő hiánya az oka, hanem az az osztálygyűlölet, a melyet néhány lelketlen népvész felszított a lakosságban, a munkás és egyénileg is tisztességes városi tisztikarral szemben. Sajnos, hogy néhány tekintélyes gazda is beugrott az izgatónak, valószínű, hogy ezek nemsokára átlátnak a szitán és jobb utra térnek.

Legyen résen a városok vezetősége, mert a Hajdúszoboszlóról leszerelt vegyes társaság még több helyre el akar látogatni.

Ezek után tisztában lehet vele mindenki, hogy a szoboszlói zugkongresszus a reakciós elemek politikai aknamunkája.

Az is nagyon érdekes, hogy a nagyközségi párt hogyan gyártja Hajdúszoboszlón a nagyközséggé való átalakulás iránti kérvény aláírásait.

Az aláírási íveket házról házra hordják. Ha valaki nem tud írni, nincs otthon vagy nem akarja az ívet aláírni, annak a nevét az ívhordó egyszerűen felírja az ívre. Így aztán az aláírók egy nagy része mistificáció.

Hát ehhez vajjon mit szól majd a törvényhatóság, meg a belügyminiszter?

Nem kételkedünk benne, hogy erre majd hamarosan megkapják a méltó feleletet, a mint hogy Túrkeve már meg is kapta, mert a nagyközséggé való átalakulás iránti kérelmével a belügyminiszter elutasította.

* * *

Fenti cikket nagy fontosságánál fogva szükségesnek tartottuk átvenni, mert egyik megyebeli városunk is érdekelve van s arra, sajnos, a cikk nagy része teljesen reállik, már pedig a vármegyének nem közömbös, hogy Nagyrőczen mi történik s hogy a megye ezen exponált helyén mennyire van biztosítva a magyar nemzeti eszme diadala most és a jövőben. Reméljük, hogy a vármegye vezetősége és a törvényhatósági bizottság tagjai a f. hó 31-én megtartandó közgyűlésen, mikor e kérdést érdemlegesen fogja tárgyalni, egyértelműleg mindent elfognak követni, hogy ezen nemzetiségi politika hajótörést szenvedjen. *A szerk.*

Hirdetmény.

1382—1913. eln. sz. — Tudomására adom a választókerületbe tartozó Rimaszombat város, rimaszombati és feledi járás kereskedő és iparos közönségének, hogy a *kereskedelmi és iparkamarai tagok*, 2—2 kereskedő és iparos, mint rendes és ugyanannyi póttag, *választásának határidejéül 1913. évi márczius hó 26-ik és 27-ik napja* tüzetett ki.

Erről az érdekelteket azzal értesitem, hogy a választás a jelzett napokon d. e. 9 órától d. u. 1 óráig Rimaszombatban, a városháza tanácstermében fog az 1868. évi 19223. számú min. rendelet értelmében megjelteni dr. *Kovács László* városi polgármester albizottsági elnök, valamint *id. Rábely Miklós, Soós Gyula, Grosinger Miksa és Horváth György* helybeli lakos albizottsági tagok vezetése mellett és pedig: 26-án csakis kereskedők s 27-én csakis iparosok választhatnak s szavazattal bírnak mindazok, kik az erre megállapított névjegyzékbe fel vannak véve.

Rimaszombat, 1913. márczius hó 12-én.

Dr. Kovács László, polgármester.

A tenyészállatkiállításról.*)

Az elmúlt napokban a budapesti Tattersallban rendezett tenyészállat- és gépkiallítás, mintha élő figyelmeztetés akart volna lenni, hogy a gaz-

*) Ezen értékes közgazdasági cikk a „Budapesti Hírlap” folyó hó 11-iki számában jelent meg volt szerkesztünk és munkatársunk jeles tollából. *Szerk.*

dasági, pénzügyi, egyszóval közgazdasági tevékenységgel lehet a magyar nemzeti államban erőt föntartani, az államot szebb jövő felé vinni.

A nagy homoksvatagban jótékony oázisként hatott a hazafias szemléltre a gép- és tenyészállatkiállítás, de az avatott szem csakhamar észrevette, hogy a kedvezőtlen pénzügyi helyzet behatással volt a kiállítás kereteire és a vásárló kedvre.

Szomoruan hatott, hogy a Budapest fő- és székváros közönsége mily keveset érdeklődött a nemzeti termelés iránt. Szinte megdöbbentő, hogy a közönség milyen kevés érzékkel bír nagy gazdasági eredmény komoly, tanulságos, élvezetes szemlélete iránt. Pedig a budapesti ipari és merkantil körök is csodálhatták volna gépiparunk sikerét.

Nem is olyan régen, egy félszázadnál nem sokkal régebben hozta be hazánkba *Fehér Miklós* az első angol gőzcséplőgépet, nem is olyan régen, egy félszázadnál kevesebb időn belül még hírét hamvát sem hallottuk hazai mezőgazdasági gépgyárnak és a mostani kiállítás is megerősítette azt, hogy a mezőgazdasági gépipar terén sikeresen vesszük fel a versenyt a külfölddel és nemcsak a hazai piacon, de a Balkánon, Oroszországban is sikeresen versenyeztünk a külfölddel.

A tenyészállatvásár éppen szenzáció számba mehetett. A svájci és francia tenyészanyag hazai nevelése az állattenyésztés sikeres fejlesztésének eredményét hirdeti. Az istállók hosszú sora szebbnél szebb svájci fajbikát és tehenet mutat, de a tárgyilagos szemlélő végig járván a kiállítási terület előterében lévő istállókat, ezek hosszú sorát, úgy érzik, hogy Svájc valamelyik középponti kiállítását látogatja, mert igazán elszomorító az, hogy a magyar fajtében, fajbika példányait hiába keresi az ember a svájci tehenek gazdag sora mellett.

Szomoruan hagytuk el az istállókat, bizonyos csalódással haladtunk át a gépek nagy garmadája között a vásárcsarnok felé, hogy ott a seretések és birkák kiállítását is megsemmeljük és legnagyobb meglepetésre ezen a helyen, tehát a kiállítás legtávolibb részén, egy piszkos oldalban, mondhatni a falhoz szoritva álldogáltak szűk számmal a magyar puszták egykor büszke uralkodói, a magyar fajbikák és fajtehenek. De ugy látszik, hogy a stilszerűség kedvéért olyan piszkosan és lomposan állották végig kis vonalban szájalmas helyüket, a hogyan a sáros pusztáról bejöttek. Milyen ellentét! A svájci anyag gyönyörűen kimosdatva került elő, a magyar fajbarmok szinte szájalmas állapotban. De még szép dolog, hogy egyáltalán ott voltak, szép dolog, hogy a bácskai urak *Vojnits* Simonnal az élükön hoztak pár hatalmas magyar bikát, pár szép magyar tehenet, hála hasonló okból a szatmári püspökségnek is, de hát hol maradtak a magyar fajmarha többi tenyésztői a kiállításról? Hiába keressük a csanádi káptalan gyönyörű magyar bikáit.

Talán lemosolyogni valónak találja sok ember, hogy az állattenyésztésben is nemzeti szempontot akar valaki érvényesíteni; sovinizmus a magyar bikákért. Lelkesedés a magyar teheneikért. Pedig így van. Minden nemzet kötelessége ősi jellegét saját embereiben, saját földjében, saját élőlényeiben, történeti emlékeiben megőrizni, mert ezek adják meg egy ország nemzeti jellegét. A tenyészállatkiállítás kötelessége lett volna a vezetőségnek a magyar marhát a főhelyen, az előtérben, méltóan mennyiségre és méltóan minőségre bemutatni, mert ezek a magyar nemzeti gazdaság ősei, ezek tartották fenn és szolgálták nyers munkájukkal a magyar mezőgazdaságot egy ezredéven át. Ma is szükség van rájuk, mert adják a kitűnő, gyors, erős magyar ökröt, mert adják a legizletesebb húst, mert adják a tuberkulózistól men-

tes marhaanyagot, a melyet nemzeti kötelesség föntartani, fejleszteni, nagygyá tenni.

Serényi Béla gróf jelenlegi földmivelésügyi miniszterben, úgy tudjuk, meg is van a hajlandóság a magyar faj marhának vidékek szerint föntartására, fejlesztésére, de végre ő csak irányt adhat, a köteles munka, a kivitel gazdáinkra, gazdasági egyesületeinkre marad.

Nem lett volna teljes a tenyészállatkiállítás, ha ezek komoly megállapítást nem találtak volna, ha reményt nem támaszthatnánk, hogy jövőben ez másképp lesz. *Szeless Udön dr.*

Márczius 15-iki ünnepségek városunkban.

A polgári leányiskolában.

A helybeli áll. polgári leányiskola „Tompai-Önképzőkör” tolyó hó 13-án igazán fényesen sikerült hazafias ünnepélyt rendezett márczius idusa alkalmából. — Az iskolára kitűzték a nemzeti lobogót s délután már 1/4 órakor nagy csoportok érkezett az érdeklődő közönség. A vendégeket *Fábry Zoltán* helyettes igazgató s *Jakovetz Ilonka* polg. isk. tanítónő, ki az ünnepély előkészítésében és rendezésében a beteg *Kerné Bibó* Erzsébet tanítónőt helyettesítette.

A tornacsarnokot ez alkalomra sok csinnal és finom izléssel díszítették fel. A padsorokat válogatott, szép közönség töltötte meg, a karzaton a bájos leánysereg foglalt helyet.

A hazafias ünnepélyt *Kolbay Matild* iparis-kolai növendék — az önképzőkör elnöke nyitotta meg, igazán magas színvonalon álló beszéddel méltatva a nap jelentőségét s melegen üdvözölve az érdeklődő díszes közönséget. — A lelkes éljenzéssel kísért lendületes beszéd után a növendékek *Matolcsy Pál* megszokott szabatos, mesteri vezetése mellett elénekelték a Hymnuszt. Ezután *Czímer Márta* IV. oszt. növendék játszta el a „Czigánytemetés és tor” című darabot sok bensőséggel és szép technikával, a mi valóban nehéz feladat volt a rozszongorán. Elénken megtapsolták. *Máté Lila* IV. oszt. növ. volt a következő szereplő, ki a „Vén gitárost” nagy tetszés mellett, mély érzéssel és kellő hanghordozással szavalta el. Az énekkar után *Komáromy Irén* olvasta fel szerzeményét: „1848. Petőfi költészetében” címmel. A tartalmas és sok tudással megírt és jól előadott dolgozatot élénk figyelemmel hallgatták s lelkesen megtapsolták a felolvasót. Utána *Musotter Aranka* III. oszt., *Vozáry Mária* IV. és *Kármán Katica* III. oszt. növendékek hat kézre adták elő zongorán „Am Hochzeitstage” című darabot élénk tetszés mellett. A fiatal leánykák *összjátéka* kitűnő volt s annyira lelkes volt a tetszésnyilvánítás, hogy egy ráadásal is kedveskedtek a közönségnek. Ennek előadása is precíz volt s dicséretükre vált. *Teslák Vilma* III. oszt. növ. szavalta ezután *Balla Miklós* „Palika” cz. költeményét. Bájosan s a hol kellett lendülettel adta elő a kedves poemát, melynek ügyes előadásával élénk tetszést keltett. Ujból felhangzott ezután a kar éneke: „Szárnyat ölt fel” kezdetű dalt adták elő, melyben *Kolbay Matild* csengő, tiszta hangon, szép színezéssel énekelte a solót.

Egy melodráma fejezte be az ügyesen összeállított programot. A „Magyar dal” című melodramát ének és zongora kísérettel adta elő *Adorján Magda* iparis-kolai növendék a *Veress Emma* IV. oszt. növ. szabatos, diskrét zongorakísérettel. Mind a ketten megérdemelték a lelkes tapsot, mely előadásukat kísérte, mert a szavaltat érzésteljes szép s a zongorajáték is kitűnő volt. Az énekkar működése ennél a számnál is teljes sikert aratott. *Lukács Zsanet* magánéneke méltán nyerte meg a hallgatóság tetszését. A melodráma végén felhangzott a szózat, melyet a közönség állva hallgatott végig.

A „Rimaszombati Agyagipar és Kályhagyár”

gyártja az ország legjobb tűzálló agyagjából minden színben és legmodernebb kivitelben

DISZES CSERÉPKÁLYHÁIT

A szépen sikerült, példásan rendezett ünnepélyt Veress Emma alelnök záró szavai fejezték be, melyben meleg hangon köszönte meg a közönség szíves érdeklődését.

A főgimnáziumban.

A helybeli főgimnázium tanulói reggel 9 óra után a városkertenél összegyülekezve, hazafias dalokat énekelve vonultak végig az utcákon s a Tompa-szobrot megkoszorúzták. Dél előtt 10 órakor tartották az intézet tornatermében az ünnepet, a melyen a megnyitó beszédet dr. Rochlitz Zoltán, a Tompa-kör tanárelnöke mondotta. A szép eszmékben gazdag, tartalmas beszédet jövő számunkban közöljük. Unnapi beszédet tartott Varga Lajos ifj. elnök komoly, mélyebb tartalommal. A nemzeti dalt szavalta Frenyó Lajos, Szuhay „Márczius 15.” cz. költeményét Eisele Ottó, „A vén cigány” czimű melodramát Török Árpád. Az ifj. énekkar többször szerepelt Pásztory Gyula tanár vezetésével, különös hatással énekelte a kurucz dalokat. A zenekar is több darabot játszott Pogány István vezetésével nagy tetszés mellett. A szép ünnepen nagyszámu közönség volt jelen.

Az elemi fiúiskolában reggel fél 9 órakor tartották a hazafias ünnepet, a melyen Törköly József igazgató fejtegette az ünnep jelentőségét s két tanuló szavalt.

Az elemi leányiskola ünnepe reggel 9 órakor kezdődött. Itt dr. Marikowsky Istvánné tartott ünnepi beszédet és a növendékek soraiból néhányan szavaltak.

A „Fehérkereszt nyomorék gyermek-otthonában” is megünnepelték márczius 15-ikét. Lenner Ilonka h. tanítónő szépen kidolgozott beszéddel lelkesítette a növendékeket, megmagyarázva nekik a hazafias ünneplés jelentőségét.

A Vármegyei Kaszinó nagytermében szombaton este bankett keretében ünnepelték a szabadság hajnalhasadásának évfordulóját. Az ünnepi szónok dr. Veress Samu főgimn. igazgató volt.

A rimaszombati „Polgári Olvasókör” ünnepi bankettjét is élénk érdeklődés előzte meg. Itt az ünnepi beszédet Vladár József közigazgatási tanácsos mondta.

Az „Otthon társaskör” a „Gömör”-szállóda földszinti helyiségében tartotta ünnepi bankettjét, melyen az alkalmi szónoklatot Fábrián Vilmos főgimn. tanár tartotta.

A rimaszombati „Kath. Olvasó-egylet”-ben márczius 15-én este vetített képekben mutatták be a szabadságharc eseményeit és közvacsorát tartottak az összegyűlő tagok. A vetített képes előadások rendezéséről, mint mindig, most is az egylet buzgó titkára: Bencsik Sándor vallás-tanár, lapunk munkatársa gondoskodott.

Márczius.

Sötét az ég; mintha mégis
Sarki csillag tüze égne,
Új üstökös gyújtó lángja
Futott fel a hon egére:
Új eszméknek viharja forr,
Mely dicsőt és nagyot akar,
Mely nyög, sikolt, majd felriad
S dörög mint ég: „Talpra magyar!”

Hol délibáb tükörében
Méláz el a puszták fia,
Szilaj ménen száguld a hir,
Hogy a hazát tette hívja.
Egy nemzetnek egy a szíve
S míg száll a dal szerzte-szerte,
Zengi a völgy, zengi a bércz:
„Kossúth Lajos azt üzente...”

A négy folyó térei közt
Mély honfibu árja dagad,
Gyúl, ég, tüzel nagy fenségben,
Lánczát tépve fölkel a rab...
Vi, küzd, győzni nemes célja
S szebb kort hozni a hazára:
Millióknak ajkán szól: „Fel,
Fel vitézek a csatára...!”

És a zászló ment fenséggel
Győzelemről, győzelemre,
Oly isteni színjátékot
Még nem látott ember elme.

Oh gyászemlék! De kozák dült
Öseinknek csonthalmain...!
S egyenetlen harcunk alatt
„Elhulltanak legjobbjaink...”

Aztán csend lett. Kinos mély csend,
Mint temetőn hús éjjelen,
Dült lakának üszke mellett
Hervadt a nő reménytelen...
Kit harczon ért dicső halál,
Kit elűzött balszerencse...
A tüzhelytől bújva: „Mint az
Oldott kéve hulltunk szerten...”

S kiket kötött csonka szárnya
A jövőben szebb reménynek,
Jártunk szerzte a hazában
Seregi közt zsoldos kémnek.
S nyelt a börtön dohos légje...
S a világ állt mély szánattal:
„Volt egy nép mely élni nem birt,
Hanem meghalt diadallal...”

De el, el ti borús képek...
Új csillag kel új reménnyel.
S hogy egyszer fel ne virradjon
Ninesen olyan sötét éjjel,
Lesz, jönni kell! „Áll Buda még”,
A szabadság zászlajára
„Él magyar,” ki esküt tesz még
Egy Márczius Idusára!

Telek A. Sándor.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

A nagyheti istentiszteletek a róm. kath. templomban. A virágvasárnap-i istentisztelet kezdete 10 órakor. A virágvasárnap-i és nagypénteki isteni tisztelet alatt a „passiót” éneklék Kolbay Sándorné, Kmethy Hermin, Kolbay Sári, Kolbay Ildi, Majtán Mariska, Rábely Kata, Rábely Éta, Zsuffa Rózsi, Horváth Gyula, Lója Jenő, Jaross György, ifj. Rábely Miklós, Szpisák István, ifj. Stolcz Zsigmond. A kart Lója Jenő s. lelkész vezeti. A kar a nagyheti isteni tiszteletek alatt több egyházi éneket is elő fog adni. Nagyhéten szerdán, csütörtökön és pénteken d. u. 3 órakor „Lamentációk.” Nagycsütörtökön, nagypénteken az isteni tisztelet kezdete 9 órakor. Nagyszombaton reggel 7 órakor tűz és vizszentelés, utána isteni tisztelet. Föltámadás este 6 órakor. Húsvétvasárnap az isteni tisztelet kezdete 10 órakor.

A helybeli főgimn. márcz. 15-iki ünnepén a következő pályadíjnyertesek neveit hirdette ki dr. Veress Samu igazgató: 1. „Közművelődési díj:” Varga Lajos VIII. o. t. 20 K, 2. „Közművelődési díj:” Galambos Géza VII. o. tan. 10 kor., — 3. „Polgári Olvasókör” díja: Angyal Kálmán VIII. o. t. 20 kor., — 4. „Basilides díj:” Angyal Kálmán VIII. o. t. 20 K, 5. „Bodor Dezső díj” Miseszka Bernát VIII. o. t. 16 kor., — 6. „Szabó Erzsike díj” Eisele Ottó VIII. o. t. 8 kor., — 7. „Boczkó Dániel díja” Arvay György VII. o. t. 20 kor., — 8. „Soós Ferencz díj”-ből Pogány István VIII. o. t. 20 kor., — 9. „Soós Ferencz díj”-ből Buzágh Aladár VII. o. t. 10 kor., — 10. „Soós Ferencz díj”-ből Gyurove János 10 kor., — 11. „A „Baksay István-téle tanárfiuk részére tett jutalomdíj”-ből Benedek Gyula 60 koronát. Szavalsi díjak a közművelődési egylettől: Eisele Ottó VIII. o. t. 10 kor., — Frenyó Dezső VIII. o. t. 10 kor. és Török Árpád VII. o. t. 10 korona.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter f. évi április 1-től kezdődő hatállyal Kóth József telekkönyvvezetőt, Péter Ferencz és Görös József irodatiszteket a feledi kir. járásbíróshoz helyezte át.

Esküvő. Strasser Jenő gyapjufonógyáros Paksról ma f. hó 16-án tartja esküvőjét Rimaszombaton Dickmann Etelkával, Dickmann Armin kereskedő kedves leányával.

Eljegyzés. Laufer Sándor a Grünwald testvérek és Schiffer vasútépítési vállalkozó cég főtisztviselője Békésgyulán mult héten jegyezte el Neumann Böske.

Szabadságon. Dr. Zehery István kir. törvényszéki és fogházorvos folyó hó 15-én két heti tartózkodásra Abbáziába utazott. Távolléte idején dr. Kármán Aladár kórh. osztályvezető orvos helyettesíti.

Telepvizsgálat. A helybeli m. kir. mén-telep ügykezelése megvizsgálása céljából folyó hó 11-én Perczel Dénes alezredes, a debreczeni mén-telep parancsnoka városunkba érkezett s a vizsgálatot a számvevő tiszttel együtt megtartotta s annak befejezése után este tovább utazott hivatalos útjára.

Tanulmányut. Szép és tanulságos kirándulásban vesznek részt a husvéti idő alatt többen Rimaszombatról. A budapesti Rákóczy kollégium rendez évenként kirándulást Rómába, de a kiránduló társaságba fölvesznek másokat is. Tőlünk Bencsik Sándor vallás-tanár vesz részt a szép tanulmányutban, hozzácsatlakoznak Percz Samu városi árvaszéki előadó, Nagy Zoltán igazgató tanító, Moleczer Gusztáv városi erdész és a helybeli gimnázium 4 tanulója. Az érdekes utazásra ma 16-án indulnak és fölkeresik Fiumét, onnan Anconába hajóznak, majd vasuton Nápolyba és végül Rómába utaznak s ott néhány napig időznek. Az érdekes utat két hétre tervezték.

Kinevezés. A kereskedelemügyi magyar kir. miniszter a műszaki tisztviselők egyesített létszámában kinevezte Bodor Ármin, az itteni államépítészeti hivatalnál sokáig működött, jelenleg a pozsonyi államépítészeti hivatalhoz besorozott kir. mérnököt főmérnöké s az itteni államépítészeti hivatalnál működő Breier Lipót segéd mérnököt, kir. mérnöké.

Halálozások. Ragályi József gömör-rákosi róm. kat. kántortanító márczius hó 11-én hosszas betegség után 45 éves korában elhunyt. Özvegyet és 6 árva hagyott hátra. 13-án temették nagy részvét mellett.

Özv. Istók Mihályné született Varjassi Sebe Anna, dr. Istók Barnabás csanádvarmegyei főorvos édes anyja, egy tiszt és messze vidéken becsült nő, f. hó 7-én 76 éves korában hosszas betegség után Lökösön elhunyt. Temetése f. hó 9-én nagy részvét mellett ment végbe.

Névváltoztatás. Regula Károly roznói illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint Károly, Jolán, Emil, Aranka és Béla nevű kiskoru gyermekei családi nevének „Rege”-névre változtatását a belügyminiszter megengedte.

Mükedvelő előadás Putnokon. A putnoki uri kaszinó f. hó 24-én, husvét másodnapján saját háza alapja javára a kaszinó összes termeiben mükedvelői színi előadással egybekötött táncmulatságot rendez. A mulatság sikerét biztosítja az, hogy Putnok város nagyszülőttje: gróf Serényi Béla földmiv. min. a rendező bizottság előtt kijelentette, hogy az ünnepek alatt Putnokon időző családjával és számos főuri vendégével együtt a mulatságon részt fog venni, mely körülmény a mulatság fényét emelni fogja. A rendező bizottság abban a kellemes reményben van, hogy nemcsak a közel vidéket, de a távolabb lakó uri családokat is vonzani fogja az előkelő vendégek megjelenése.

Szent-egylet közgyűlése. A rimaszombati „Chevra Kadisah” temetkezési szent-egylet folyó hó 16-án, ma délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlését a hitközség tanácsstermében.

Egy pénzügyintézet a jegyzőknek. A nyustyai takarékpénztár részvénytársaság f. hó 2-án tartott évi közgyűlése a községi és körjegyzők vármegyei egyesületének 50 kor. adományt szavazott meg s azt azonnal folyósította is. Az egylet elnöksége ez uton is köszönetét nyilvánítja az e téren még kezdeményező intézeti igazgatóságoknak.

Postai kártérítés alapelvei. Mihályfalvi dr. Forgón Lajos postatanácsos, lapunk régi munkatársa egy igen értékes és szakavatott tollal megirt füzetet adott ki, melyben a posta kártérítési kötelezettségének lényegéről és érvényesítésének formáiról úgy a postát igénybevevő közönséget, mint az ügy jogi része iránt érdeklődőket tájékoztatja.

Áthelyezés. Dr. *Czike* Ferencz a helybeli kir. törvényszék joggyakornoka a beregszászi kir. törvényszékhez helyeztetett át.

Kinevezések. A posta- és távirat vezérigazgató kinevezte: *Frank* Janka, *Kálmán* Lajosné és *Koleszár* Zsuzsanna helybeli p. t. kezelőket I. osztályu kezelőkké.

Hangverseny. *Grósz* Ernő zongora- és *Altmann* Leó hegedűművész márczius hó 29-én érkeznek városunkba, hogy nagy művészetükkel szívünket, lelkünket gyönyörködtessék. Az érdeklődőknek bizonyára szolgálatot tesznek, mikor e magas színvonalu hangverseny műsorát közöljük. 1. *Beethoven*, L. Sonata F. moll op. 57. (Apassionata) I. Allegro assai. II. Andante con moto. III. Allegro, ma non troppo. Presto. — 2. *Tschaikowsky* P.: Hegedűverseny, I. tétel. — 3. *Chopin* F.: a) Nocturno F. moll, op. 55., b) Ballada F. dur, op. 35., c) Valse as dur, op. 42. 4. *Wieniawsky* H.: Airs russes. [Souvenir de Moscou]. — 5. a) *Debussy* C.: Clair de lune, b) *Grósz* E.: Valssette, c) *Liszt* F.: Tarantella „Venezia e Napoli.“ — 6. a) *Schubert* — *Wilhelmj*: Ave Maria, b) *Dvorák* — *Kreisler*: Humoreszk, c) *Bazzini* L.: La ronde des lutins. — Az előjegyzéseket — jegyek iránt — *Lévai* *Izso* könyvkereskedőnél lehet megtenni.

Gróf Andrássy Dénes végrendelete. Mult szombaton bontották fel és hirdették ki Rozsnyón a kir. járásbírósnál gróf *Andrássy* Dénes végrendeletét, melynek végrehajtásával a gróf meghittjét *Sulyovszky* István kir. tan., jószágkormányzót bízta meg. A végrendeletben összes — mintegy nyolcz millió koronát kitevő — magánvagyonáról intézkedik a nemes gróf. A hagyatékot most hivatalosan meg kell becsültetni, mert az intézkedés szerint huszados arányrészekben kerül az örökség kiosztásra. Ebből: Herceg *Lichtenstein* Jánosné született *Andrássy* Marizza grófnő az egész tömegnek $\frac{2}{20}$, — herceg *Windischgrätz* Lajosné született *Széchenyi* Mária grófnő $\frac{2}{20}$. — Gömör és Zemplénvármegyék magyar közművelődési egyesületei egyenként $\frac{1}{20}$, $\frac{1}{20}$, $\frac{1}{20}$, együttesen tehát $\frac{2}{20}$ részt kapnak. — A magyar tudományos Akadémiának örök-alapítványul kiadandó: nemzetgazdasági, bányászati, kohászati, geológiai kérdéseket gyakorlati szempontból tárgyazó absolut becsü művekre szolgáló pályadíj alapra $\frac{1}{20}$. — Az országos magyar képzőművészeti társulat szintén örök-alapítványul $\frac{2}{20}$ részt kap a tömegből, hogy e tőke kamataiból a társulat időszakonként absolut becsü műtárgyat vásároljon, esetleg hazai művészek számára kiállításí jutalomdíjat alkosson és kiosszon. — *Abauj*, Gömör és Zemplénvármegyék tanítói gyermekeinek neveltetését megkönnyítő és *Kassán* felállítandó „Internátus“ célját szolgáló örök-alapítványi tőkeként a hagyatéki tömeg $\frac{2}{20}$ része adandó ki. — Az ezek szerint összesített hagyatéki javak háromszad része az alábbi tiz rendbeli jótékony intézetnek lesz egymás között egyenlő részesedéssel — mindenkor a gróf nevét viselő örök alapítványként mint hagyomány kiadandó, nevezetesen: a) Vakokat gyámoltató orsz. egyesületnek Budapesten. b) Budapesti mentőegyesületnek Bpsten. c) Budapesti rabsegélyző egyesületnek Budapesten. — d) Természettudományi társulatnak Budapesten. — e) Országos állatvédő egyesületnek Budapesten. — f) Hirlapírók nyugdíjintézetének Budapesten. — g) Rozsnyón az általános jótékonyági nőegyletnek. — h) Rimaszombatban az általános jótékonyági nőegyletnek. — i) S. A. Ujhelyen az általános jótékonyági nőegyletnek. — k) *Kassán* az általános jótékonyági nőegyletnek. — Ezzel a végrendelettel örök időre bezárult a jótékonyág kapuja; azonban mint örömmel olvassuk a rozsnyói lapokban, annak őrállója: *Sulyovszky* István kir. tan., jószágkormányzó, a végrendelet végrehajtója a hagyaték rendezése céljából még hosszabb ideig helyén marad.

Agyonütötte a fa. A kovácsvágási erdőben folyó hó 11-ikén az emberek fatönk döntésével foglalkoztak s egy fa a döntésnél segédkező *Berczelli* József 21 éves munkást leütötte. A szerencsétlen ember szöröyot halt. Hulláját elvitték *Hárskútra*, hol folyó hó 13-ikán *Aranyossy* Béla kir. járásbíró jelenlétében dr. *Heincz* Hugó rozsnyói és dr. *Vajner* Károly dernői orvosok felboncolták. A vizsgálat folyik.

Temetkezési egyesület közgyűlése.

A polgári olvasókör védnöksége alatt álló temetkezési egyesület XIX. évi rendes közgyűlését mult vasárnap, t. hó 9-ikén tartotta id. *Rábely* Miklós elnöklésével élénk érdeklődés mellett. Az elnöki megnyitó után *Istók* József jegyző betérjlesztette a számvizsgáló-bizottság jelentését, mely szerint a bevétel 18169 korona 27 fillér volt a mult évben, a kiadás 551 korona 16 fillér készpénzmaradvány beszámításával, ugyanennyi. A vagyon 54946 korona 19 fillér. A közgyűlés a számvizsgáló-bizottság jelentését tudomásul vette, tagjainak és *Kohut* Lajos pénztárnoknak elismerést és köszönetet szavazott s a felmentvényt a pénztárnoknak megadta. Az elnökség évi jelentését, melyben a mult év megítélésre méltó mozzanatairól referál a vezetőség, tudomásul vették. Ebből megtudható, hogy jelenleg 75 tag vétetett fel, törlés nem történt, elhalt 37 tag, 3 tag önként kilépett. A választmány mult évben is több ülést tartott. A közgyűlés a pénzbeszédőnek szokásos ujévi ajándékot kiutalta s ezzel a gyűlés az elnök életetésével véget ért.

Rimába fult öreg ember. *Kosko* Mihály városunkbeli 73 éves, rokonainál tartózkodott öreg ember, mult vasárnap eltűnt rimaparti lakásáról s beesett a vízbe. Csakhamar keresésére indultak, de nem találták, hosszabb keresés után a Csapó féle bőrcserző helynél ráakadtak a holttestre. A kórház hullaházából temették el f. hó 11-én.

Elitelt tolvaj. *Lázár* István rozsnyói lakos folyó évi február 9-én *Hajdu* *Ambrusné* lakására ment s az asszonytól vizet kért. Míg ez a vízért a kuthoz ment, *Lázár*, ki tudta, hogy az asszony pénzét hol tartja, a szekrényt felnyitotta és 156 korona készpénzt kilopott onnan. A lopott pénzt Budapesen — hová aznap szökött — eldorbézolta. Bűnösségét beismerte elfogatása után s folyó hó 12-én a helybeli kir. törvényszék *Kolbay* Sándor elnöklésével *Lehoczky* Márton kir. alügyész vádbeszéde után lopás büntette miatt 6 havi börtönrre ítélte a bűnöst. 24 napot a büntetésből kitöltöttnek vett a bíróság. Az ítélet jogerős.

Városok visszafejlődése és a belügyminiszter. Több r. t. város mozgalmat indított a nagyközséggé alakulás érdekében. A visszafejlődés okául állítólag a városfejlesztő törvénnyel járó nagy terhek elviselhetetlen voltát hozzák fel. Ez azonban nem lehet ok a visszafejlődésre, mert egyik-másik városban az új törvény alig ró újabb terhet a városra, amelyiknél pedig nagyobb új terhet mutatkozik is, a rendőrség államosításával ezek a terhek tulajdonképpen részükben elesnek. — Országos érdekek ellenben a visszafejlődés ellen szólnak, mert hiszen különösen nemzetiségi vidékeken a városok a magyarság szigetei s helyes nemzeti politika inkább a mellett szól, hogy nemesak a már meglévő városainkat fejlesszük és erősítsük, de inkább minél több nagyközséget várossá alakítva vonjunk be a magyar kultúra szolgálatába. — Ez az álláspont vezet a belügyi kormányt is, a mely mint értesülünk *Turkeve* r. t. városát a visszafejlődés iránti kérelmével — elutasította. — Helyeseljük a belügyminiszter döntését, a mely alkalmas lesz arra, hogy a pánszláv agitátorok és a paraszt demagógok lelkiismeretlen munkájának gátat vessen.

Talált hulla. *Sáfár* János hatóságilag körözött 50 éves göcsi elmebeteg ember még mult év november 24-én eltűnt lakásáról s f. hó 8-án az alsósajói határban levő erdőben hulladékát szedegető fiuk a felismerhetetlenségig eltorzult ember hulláját megtalálták. A rozsnyói kir. járásbíró a hullát f. hó 11-én felboncoltatta.

Gyanus haláleset. A csendőrség jelentette a kir. ügyészségnek folyó hó 10-én, hogy folyó hó 6-ikán *Borsos* Gyula zehereji lakos a Szabó *Ambrus* pokorági lakos csürjében gyanus körülmények közt hirtelen meghalt. *Borsos* Gyula cseléd a gazdájával Rimaszombatból Pokorágyon keresztül ment haza a jelzett napon s utközben elveszítették a lópokróczot. *Borsos* visszament s aztán ittas lévén — pihenés végett bement a csürbe, hol meghalt. Folyó hó 9-ikén volt a gyanus körülmények közt elhunyt ember hullájának boncolása. Az orvosok megállapították, hogy szívszélhűdés volt a halál oka.

A „Kath. Olvasókör“ közgyűlése.

A rimaszombati róm. kath. olvasókör évi rendes közgyűlését márczius hó 9-én tartotta meg nagy érdeklődés mellett *Váry* János elnök vezetése alatt. *Váry* János elnök visszapillantást vetett az elmúlt évi élénk egyesületi életre. Az élénk egyesületi életet annak tulajdonította, hogy az egyesület tagjai egymást kölcsönösen megértették, megbecsülték. A közgyűlésen megjelent *Széman* *Endre* prépost diszelnököt szívélyesen üdvözölte s azt indítványozta, hogy az egyesület fővédnöke: sipeki *Balás* Lajos megyéspüspök, és *Marcsó* Géza preláts apátkanonok disztag a közgyűlésből táviratilag üdvözöltessenek. Az indítványhoz a közgyűlés hozzájárult. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg az egyesület három elhunyt tagjáról: *Rábely* Béla, *Rozinay* György és *Vall* Józsefről, kik mindhármán lelkes tagjai voltak az egyesületnek, indítványozta, hogy emlékek jegyzőkönyvileg örökíttessék meg. Bemutatta a számvizsgáló bizottság jelentését, egyenként felolvasta a bevételek, kiadások tételeit, bemutatta az 1913-ik évi költségelőirányzatot s minden tételnél megadta a szükséges felvilágosítást. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul vette és az 1913. évi költségelőirányzatot elfogadta. Majd a mult évben megtartott hazafias ünnepélyekről, felolvasásokról, multságokról referált az elnök. A közgyűlés a tagfelvételre vonatkozólag módosítást hozott, t. i. a ki tagja akar lenni az egyesületnek, szükséges, hogy legalább két tag ajánlja s a tagfelvételnél a választmány határozata a döntő. Elhatározta a közgyűlés egy ünnepi serleg megrendelését is. A közgyűlés végén id. *Rábely* Miklós indítványára az elnökségnek a közgyűlés köszönetet és elismerést szavazott, sikeres és buzgó munkásságáért. A lemondott borgazda *Bárdos* István helyébe *Adám* Istvánt választották, a megüresedett választmányi tagsági helyre: *Somossy* Lipótot és *Csank* Istvánt választották meg. A közgyűlés az elnökség életetésével ért véget. — Ugyanekkor tartotta évi rendes közgyűlését az egyesület védnöksége alatt álló róm. kath. temetkezési egyesület is.

Köszönetnyilvánítás. *Perecz* Samu városi árvaszéki ülnök boldogult édesanyja ingóságából sok ruhaneműt, fehérneműt ajándékozott a „Fehér-Kereszt Egyesület“ nyomorék gyermekotthonának. A nemeslelkű adományért köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

Pályázat. A helybeli kir. törvényszéknél nyugdíjazás folytán megüresedett III. osztályu hivatalozolgai állásra, — mely 600 korona fizetéssel, 240 korona lakpénzzel, esetleg természetbeni lakással és 100 korona ruha illetményvel van javadalmazva — pályázatot hirdet az elnök. Pályázni lehet április 29-ig.

Váltóhamisító bűnhődése. *Csank* *Deme* István hangonyi lakost az itteni törvényszék f. évi január 8-án elitelte jogerősen váltóhamisítás miatt azért, mert egy váltóra *Kisgergely* János nevét reáhamisította és *Bokor* *Simon* itteni korcsmárosnál a váltót értékesítette. Az ekkor tartott tárgyaláson *Illés* Lajos, kit a nuként hallgattak ki, azt vallotta, hogy *Deme* az ő jelenlétében hamisította a váltót s ő ott volt az értékesítésnél is. A bíróság magánokirathamisítás büntette miatt folyó hó 14-én kérdőre vonta *Illést* s őt el is ítélte jogerősen hat havi börtönrre.

A régi 10 koronás bankjegyekről valami körmönfont rosszakaratu ember azt a hirt terjesztette el, hogy azok mitsem érnek s a forgalomból teljesen kivonatott. Ez az oka annak, hogy pénzintézeteinknél tömegesen jelentkeznek a régi 10 koronást beváltó emberek. A nagyközönség megnyugtatóására közöljük, hogy a régi világosszürke alapon lilaszínűvel nyomott tizkoronás bankjegyek igen is forgalomban vannak és lesznek még jó ideig s azokat el lehet fogadni.

Az alkohol hatása. *Krasznahorkavár* alján folyó évi január hó 2-án *Szarka* István és *Krapka* Ferencz leitták magukat s a korcsmában összeverekedtek, de kibékültek. Később az utcán megleste *Szarka* a hazafelé haladó *Krapkát* és egy karóval úgy összeverte, hogy az hetekig súlyos betegen nyomta az ágyat. Folyó hó 14-én a helybeli kir. törvényszék dr. *Mészáros* István kir. ügyész vádbeszéde után súlyos testi sértés büntette címén hat havi börtönrre ítélte *Szarkát*.

A trahomás védőkötelesek állítása.

A Hivatalos Lap a honvédelmi miniszter következő körrendeletét teszi közzé: A védőerőtörvény 41. szakaszának 1. pontja második bekezdése alapján, a m. kir. belügyminiszter a cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetértően elrendelem, hogy azok a hadkötelesek, a kik a hadi szolgálatra egyébként alkalmasoknak találtnak, azonban szemcsés köthártyalobban szenvednek, de ez a fogyatkozásuk gyógyíthatónak tekinthető, besoroztassanak. A sorozóbizottság orvosi tagjainak véleménye alapján meghozott határozat, a védőerőtörvény végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás I. része 50. szakasza 8. pontjának hatodik és hetedik bekezdése értelmében, az állítási lajstromokba az észrevétel rovat alatt bejegyzendő. Ezeknek a besorozottaknak a védőerőtörvény idézett rendelkezése alapján, idő előtt való állományba vétele iránt külön rendelkezés fog tétetni. Erről a törvényhatóságot — a sorozóbizottságok polgári tagjainak azonnal leendő értesítése végett — az ez évi főszoros foganatosítása iránt kiadott, az évi 8642. szám alatt kelt körrendelet 7. pontjában foglaltakra való hivatkozással értesitem. Budapest, 1913. évi márczius 2. án. A miniszter helyett: *Karátson*, államtitkár. — A rendeletre vonatkozóan illetékes helyről a következő fölvilágosítást kaptuk: A trahoma-ellenes védekezés érdekében nagyfontosságú lépés történt. Az új védőerőtörvény lehetővé tette, hogy a gyógyítható trahomás védőköteleseket besorozzák s a katonakórházak szemorvosok vezetése alatt álló osztályain gyógyítsák. Ezentul tehát a trahoma nem mentesít a katonai szolgálat alól s így ezentul a trahomás vidékeken az ujonczok a gyógykezelést nem fogják többé szándékosan meghiusítani. De a katonai kórházak feyelmé biztosítani fogja a gyógyítás kellő időtartamát is. Mind a védőerő, mind a polgári lakosság érdekében történt ez intézkedés, melyet már 1904-ben készített elő a magyar belügyminiszteriumban a honvédelmi és közös hadügyminiszterium képviselőivel tartott tanácskozás. A végrehajtás módjáról, a besorozott trahomás ujonczok elhelyezéséről és sikeres gyógyításáról mult év júniusában újabb értekezletet tartottak. Az új eljárás célja tehát a trahoma-ellenes védekezés sikeresebbé tétele.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik felejthetetlen férjem elhunytá alkalmából részvétnyilvánításukkal felkerestek, illetőleg a végső tiszteletadáson megjelentek, ez uton is fogadják ugy a magam, mint családom hálás köszönetét. Rimaszombat, 1913. márczius 14.

Özv. Dickmann Ignáczné.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Kosárfonó tanfolyam. Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete az állami polgári leányiskolában kosárfonó tanfolyamot létesített, mely iránt már most is nagy érdeklődés mutatkozik. Egy kisebb társaság, névszerint: *Alexy Emma, Jeskó Sári, Juraskó Aranka és Gabi, Györy Erzsébet, Nádassy Sarolta, Rásky Jolán, Terray Istvánné, Tóth Béláné, Vietórisz Gyuláné* egy mester vezetése alatt már hetek óta foglalkozik a kosárfonással s igazán csinos dolgokat produkáltak nagy ügyességgel.

Felvétel az iglói állami tanítóképzőbe. Az intézet I. osztályába 35—40 növendék vétetik föl, részint benn, részint künnlakóul. A jó bizonyítvánnyal folyamodó tanulók mind ellátási kedvezményben vagy pénzbeli ösztöndíjban részesíttetnek. Folyamodhatnak oly éptestű, egészséges növendékek, a kik a középiskola vagy polgári iskola 4-ik osztályát elvégezték. A kérvények a vallás- és közokt. miniszterhez czimzendők és az intézet igazgatóságánál kellően felszerelve, május hó végéig benyújtandók.

Névnapmegváltásul a „Napközi Otthon” javára íj. *Csapó József* áll. tanító 10 koronát adott. Hálás köszönettel nyugtázza *Dr. Marikovszky* né.

Kalotaszegi kiállítás Nyustyán. Nyustyán az ottani intelligencia a magyarországi postamesterek internátusa javára f. hó 18—26-ig tartó *Kalotaszegi kiállítást* rendez. A kiállítást ünnepek között f. hó 18-án délelőtt nyitják meg.

CSARNOK.

Sic itur ad astra!

— Irta: CROATUS. — 4

IV. Szállásfoglalás

Most fut be a gyorsvonat a keleti pályaudvarra. Mint valami vasszörny száguldott végig a sínparokon, piros szeméit előre meresztve. Most megállt, de még piheg vaskeble a nagy megerőltetéstől.

És egyszerre megélenkül a csöndes csarnok. Öntik a kocsik az utasokat; hordárok futkosnak óriási zürzavarban, némelyik egész tornyot czipel csomagokból. Mindenki kiabál, hordár után futkos. Tíz percz múlva aztán ismét csöndes minden.

Egy első osztályos fülkéből két alak száll ki, a kikről rögtön meglátni, hogy amolyan jó falusiak. S ha jól megnézzük őket, megismerjük Nemecka Pétert és fiát. Jól vannak öltözve: Péter fekete szalón-ruhát visel lakkezipőkkel, karján elegáns gummiköppent hordoz, kezében kis bőrtáska; a fiu crém-öltönybe van bujtatva, sárga harisnyái vannak sárga czipőkkel, fején szép szalmakalap, ő is gummiköppent hord. Poggyászukat: két irtózatos bőrtáskát egy hordár viszi utánok.

Péter ur igazi falusi tájékozatlansággal olvassa az egyes ajtók föliratait, míg végre rátalál a kijáratra, hol a jegyszédőnek épen háromszor kell a jegyeket kérnie, míg végre észreveszi őt. Az előcsarnokból a poggyászbiztosítóba téved, ott felvilágosítják, hogy eltéveszté a kijáratot, végre kikerülnek a pályaudvarból és kocsiba ülnek. A kocsi megindul és elviszi apát és fiát a Pannóniába. Itt Péter ur szobát bérel, és sok téleértés után végre elintéztén az ügyet, vacsorához ülnek.

Evés után megszólal az apa:

— Holnap aztán elmegyünk Pistabácsiékhoz, remélem már berendezkedtek a te fogadásodra.

— Mondd csak apám, hol laknak Pistabácsiék?

— A Kossuth Lajos utcában, a város középpontjában, legelőkelőbb utcájában. Onnét az iskolád csak negyedórányira van gyalog, de én omnibuszbérletet váltok neked, hogy megkiméld magad a fáradtságtól.

— Remélem, külön szobám lesz Pistabácsiéknál?

— Természetes, fiam, természetes. Még tavasszal megleveleztük, hogy 6 szobás lakásukból egy szép kis utcai szobát átengednek neked. Ezt a szobát én szépen kibutoroztattam ugy, hogy pompás kis otthonod lesz neked ottan —

— Gazdag ember Pista bácsi?

— Meghiszem azt! Mit gondolsz, egy bankigazgatónak, hozzá az egyik leghiresebb bank igazgatójának micsoda jövedelme van! Azon kívül Pistabácsinak a Bácskában 10000 hold birtoka van, a melyet bérbe adott és óriás jövedelme van belőle. Végül van Pesten öt bérháza, egy a Kossuth Lajos-utcában, kettő a Rákóczi-uton, egy az Alkotmány-utcában és egy az Üllői-uton.

— Hány gyereke is van neki?

— Két leány. Ezek még kicsinyek, második elemibe járnak. Etel néni igen kedves, jó asszony, csak egy kicsit szeszélyes, de majd megfogod őt szokni. Okos fiu vagy te, fogod tudni, hogyan viselkedjél vele szemben. —

— Természetes! Mikor iratsz be a gimnáziumba?

— Holnap, elsején. Akkor majd téged is elviszlek, bemutatlak a tanároknak, hogy ismerjenek, mint tiszta kitünő tanulót s tudják, hogyan kezeljenek.

Laczi már óriási ásitásokat rendezett, Péter ur hát jónak látta fölmenni és lefeküdni.

Lefekvés közben Laczi czipőzsinórja nagyon bebogozódott. A gyerek dühös lett, elkezdett szitkozódni. Apja csititgatta szeliden.

— No ne haragudjál aranyos fiacskám! Mutasd csak! Majd kibontom én. Így ni! Ugye nem haragszol már?

Másnap délelőtt 11 óra tájban állítottak be Nemeckaék Várday István bankigazgató lakására. Háza hatalmas, négyemeletes épület volt, de szép külsejével magára vonta az ember figyelmét.

Liften vonták fel őket az első emeletre, a hol a háziur lakása volt. Hat remekül bebutorozott tágas szobája volt a lehető legmodernebb felszereléssel. Mindenütt világos, sima, nagy felületekkel bíró butorok, hatalmas ablakok, villany- és gázvilágítás, központi fűtés, képek a falakon nagy mesterektől, itt ott remek hermák különféle márványból. A szobák falai egyszintűen befestve, elegáns, finom színekkel, vékony, alig elütő vonalaktól átszelve, művészi guirlanddal. A szalónban, hová a vendégeket bevezették, óriási, egész falat elfoglaló festmény — valami rókadadásat ábrázoló — függ, átellenben ugyancsak az egész falat elfoglaló remek művü tükör, a melyben ugyanazt a festményt láthatni. A mennyezeten remek freskó, a melynek festett alakjai a falak felé kidomborodnak és plasztikus alakokká válnak. A festészet ölekezése a szobrásszattal.

Hatalmas porcelláncsillár függ a mennyezetről, művészielen filigrán darabkákból át meg áttörten összerakva, egy szindús virágfüzért a csalódásig hiven utánozva, a melynek végén a csillár tönkjét hatalmas csokor képezi. Ez a csillár maga egy vagyon.

A teremnek is beillő szobában köröskörül a római császárok hermái vannak fölállítva. Egyik sarokban angol mahagoni zongora, mellette elegáns kottaállvány. A padló palisander parkett ébenfa berakással; a szalón közepén gyönyörű szőnyeg foglal helyet.

A nagy ablakok függönyei arannyal himezték, művészi redőkben hullanak alá kifényesített rézrudakról, de nem komorak, mint a középkori paloták függönyei, hanem világosak, áttörtek.

A teremben dus fenyőillat áradt szét, mely a különben méltóságos helyiséget lakályossá tette.

Mikor Nemecka Laczi ide belépett, nem tudott betelni a nagy pompán, gazdagságon való csodálkozással. Nagyrameresztett szemekkel vizsgálta az egyes darabokat és különösen az az eredeti gondolat tetszett neki, a mellyel azt a nagy tükröt a képpel szembe helyezték ugy, hogy benne ugyanaz a jelenet tükröződék, a mely amott eredetiben áll. . . .

Kis idő múlva megjelent a bankigazgatóné. Fialat — 30—35 éves — asszony, végtelenül kedves lényü, jó teremtés; szívélyesen üdvözölte vendégeit, majd az egész társaság helyet foglalt.

Etel, a háziasszony kezdte meg a társalgást: — Hát megérkezél kedves fiacskám? kis kosztos diáknak? Készen áll ám már a szo-

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK.

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztr.-Magy. hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja. Kapható kizárólag

Valaszky Rezső, órás- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.

RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK.

bácskád, éppen tegnap tettük föl a függönyöket... De mennyire hasonlít ez a gyerek Pistához; persze az édes anyjára ütött s tudod, Margit meg Pista, hogy hasonlítanak egymásra.

Kecsesen, természetes hangon beszélt, gesztikulált is hozzá, de gesztusa kedves volt és nem erőltetett.

— Hogyne, hogyne! de mondd csak kedves Etelkám, hol van Pista?

— Pista csak kettőkor szabadul a bankból, szegénynek igen-igen sok a dolga.

— És leánykaid?

— Piroska és Ilus? azok elmentek már kora reggel angol miss-jükkel egy kis sétakocsizásra, ki a Zugligetbe, a budai hegyekbe. Ebben lesz ám sok részed fiacskám! Ugye szeretsz kocsikázni? Hát hajtani, lovagolni tudsz-e, mert arra is lehet módod!

— Ó hogyne! felelte Laczi bőbeszédűséggel. Hajtottam már egyszer s nincs az a ló, a melyet el ne hajtsak, azt hiszem. Még ugyan lovagolni nem lovagoltam, de fogok tudni biztosan.

— Persze! Úgyes gyerek a Laczi! — erősíté Péter ur — remélem tudjátok, hogy az idén is tiszta kitiűnő volt!

— Hogyne tudnók! Természetes, hogy tudjuk. Csak igyekezz fiacskám a gimnáziumban is megállani a sarat, mi azon leszünk, hogy mindenképpen pótoljuk neked az otthont!

— Mondd csak Etelkám! megnézhetjük most Laczi szobácskáját?

— Kérlek! hogyne! gyertek csak rögtön megmutatom! Ez itt az ebédő és ez itt a te szobácskád Laczikám.

Ezzel fölnyitott egy kétszárnyas ajtót és belépve elsőnek Laczi megvizsgálhatta jövőre nyolcz hosszú esztendőre szóló lakását.

Jó nagy szoba volt modernül felszerelve úgy, hogy guszttus volt csak nézni is.

A falak discret, halvány zöldre festve, sötétebb, markánsabb zöld vonalkáktól hosszában átszelve, a mennyezet tiszta fehér, közepéből elegáns csillár esüng alá villany- és gázhasználatra. Az ajtók finom drapp színűek; egy az ebédőbe, másik az előszobába nyílik; kétszárnyasak. A padlót szürkés linoleum fűdi, a lehető legpraktikusabb szőnyeg diákok számára. Óriási, modern ablakok (kettő), világos, himzett függönyökkel. Fényes rézagy sodronybetéttel, a butorok mind egyszínűek, drappok, épp, mint az ajtók.

Hatalmas ruhaszekrény tükörajtókkal, üveges könyvszekrény, asztal, négy szék és egy kényelmes pamlag képezte a szoba butorzatát. A falakon helyes képek, a melyek mindegyikéből derű, ifjúi kedv, mosolygás sugárzik.

Az egész szobán valami derűs báj ömlött el, mert itt minden arra emlékeztetett, hogy ebben a kis világban fog lejátszódni egy gyermeki lélek kifejlődése, a legszebb tavasz, a legszebb virágfakadás.

Mert mindennek a világon, mindennek az egész universumban egy dolog adja meg a báját, varázsát és ez a fiatalság. Ott van a szépség, erő, szellem, a hol az életerő duzzadozik. Minden csak addig bir ingerrel, varázsszal, a míg megvan benne a lüktető életerő. Akárcsak a virág. Addig szép, míg bimbója fakad, a míg a rügyek felelnek, addig élvezzük bennük a szépséget, az életet. És ha kinyílt a virág s fonnyadnak szirmai, oda a varázs, mert oda van az élet, itt már a halál. Hát még az emberi lélek fakadása! Mikor a fejlődő kibontakozó érzések előtörnek sötét chaoszuktól és a duzzadó élet erejével elöntik, elragadják a lelket, elszállnak vele egy ideál világba, a hol minden szép, a honnét egy tündéri varázstítyolon keresztül a világot szépek látjuk; ah! ez az ifjuság!

Kár, ha ettől az illuziótól megfosztja a lelket az elhibázott kezdet; talán a legnagyobb kár a világon.

Szerkesztői üzenet.

Aliquo. A költészet több helyen fölesillámlik benne, de más helyeken prózává lapul.

Ajánlkozás.

Egy minden tekintetben szakképzett, szolid, józanéletű, családos (gyermektelen), javakorabeli teljesen megbízható

GÉPÉSZ

kitűnő bizonyítványokkal ajánlkozik állandó foglalkozásra **gyárba** vagy másfajta vállalatokhoz **stabilgép** mellé; esetleg mint **gépész-lakatos** is alkalmazható. **Cím:** Megtudható e lap kiadóhivatalában. 1—*

Kiadó üzlethelyiség

A város legforgalmasabb helyén, a főtéren közelében, **II. Rákóczi Ferencz u. 10. szám** alatt levő teljesen újonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet: 10—*

LIPTHAY LÁSZLÓ tulajdonossal.

Kiadó lakás.

Tompa-utca 36-ik szám alatti házban egy utcza lakás két szoba, konyha, kamara, pince és egyéb mellékkeliségekkel együtt folyó évi **május első napjától** kezdődőleg haszonbérbe kiadó. Bérelni szándékozóknek felvilágosítással **Hisnyan Béla** férfi szabó üzletében szolgálnak. 3—3

Korcsma eladás.

A gömörmezei **Garamfő** község volt urbéresei **1913-ik évi április hó 17-én** d. u. 3 órakor a község-házán tartandó nyilvános szóbeli árverésen eladják korcsmajukat. — Bővebb felvilágosítást ad alulírott urbéres elnök. **Garamfő, 1913. évi márczius hó 12-én.**

Krausz János, urb. elnök.

KIADÓ LAKÁS.

Az Erzsébet-tér 16. sz. alatt levő emeleti lakás és az ugyanezen udvarban a Szijjártó-utca néző lakás

május hó elsejére

kiadó. — **Az emeleti lakás azonnal is kiadó.** — Felvilágosítást lehet kapni a tulajdonosnál:

KOHN ADOLF fűszerkereskedőnél.

Ajánlják a legújabb rendszerű

gépekkel felszerelt, modern be-

rendezésű

könyvnyomdájukat,

könyvkötészetüket,

minden e szakba

vágó munkák

pontos, gyors és

izlésteljes kivite-

lére a legjutányo-

sabb árak mellett

RÁBELY MIKLÓS és FIA

:: könyvnyomdája és könyvkötészetete ::

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.

Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-ivek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és rágcedulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.

Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Két benzinmotor,

„Otto“-rendszerű, mindkettő teljesen jó karban van, azonnal eladó, **Besztercebányán Klimó Samunál és Machold F.** könyvnyomdájában. 2-2

Két jóházból való fiú,

kik legalább három középiskolát végeztek **kereskedő tanoncokul** fizetéssel felvétetnek **Weisz Manó** divatáru üzletében **Rimaszombatban.**

Üzlethelyiség bérbeadás.

Gömör-megye legforgalmasabb részében, mely vasuti elágazási pont és a hol **gróf Serényi Béla** földmiv. min. uradalmának központja van, nagy műmalom, nagy agyagipari gyártelep stb., nagy vidék, mely élénk mezőgazdasággal foglalkozik, a város piacának legszebb és legforgalmasabb helyén (saroképület), egy

nagy üzlethelyiség

hozzátartozó urilakással és mellékkellyiségekkel **f. évi május hó 1-én** megüresedik. Ezen 60 év óta vas, fűszer- és festékkereskedésnek használt üzlethelyiség, ajánlatos olyan törekvő kereskedők részére, kik jó üzletet akarnak csinálni. A bérleti ár olcsó és hosszabb időre lekötethető. — Bővebb felvilágosítással szolgál személyesen a tulajdonos: **Friedl György,** agyagipari igazgató **Putnokon.** 1-3

Hirdetmény.

1681./P.—1913. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közzé teszi, hogy a m. kir. államvasutak kisajátító kérelmére **Ajnácskő** állomás kibővítésének céljaira az 1881. évi XLI. t. cz. 46. §-a alapján, az ajnácskői 2. számú tjkönyvben 39. sor 696/a. hrsz. alatt foglalt és a **Sarlay Soma** tulajdonát képező ingatlanból 1 (egy) hold területre a kártalanítási eljárás elrendeltetett és ennek megkezdésére tárgyalási határidőül **1913. év márczius hó 29. napjának d. e. 10 órája** Ajnácskő községhezához kitézetett s arra az érdekeltek azon figyelmeztetésével idéztetnek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölötti érdemleges határozathozatalt gátolni nem fogja.

Kir. törvényszék mint birtokbiróság Rimaszombatban, 1913. márczius hó 3-án.

Kiad.: **Kolbay,** sk. t. elnök.

Fodor Zoltán, sk. előadó.

2-3

Kiadó lakás.

A **Rózsa-utca 17. szám** alatt egy **3 szobás lakás** vízvezeték bevezetéssel és a hozzátartozó mellékkellyiségekkel **május elsejétől** bérbe kiadó. Értekezni lehet: **Hennyey Kálmán** urral **Bejében,** u. v. Tornalja. 3-3

Verseny tárgyalási hirdetmény.

27705. sz. — **A Putnokon** építendő m. kir. háztartási iskola összes építési munkáinak, nevezetesen: föld, kőműves és elhelyező, ács, tetőfedő, kőfaragó, szobrász, bádigos, vas, asztalos, lakatos, mázoló és üveges, redőny, burkoló, szobafestő, kályhás, szerelő, villamos világítás és jelző berendezési munkáknak biztosítására nyilvános versenytárgyalást hirdetek a következő feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson részt vehetnek mindazon hazai vállalkozók és iparosok, a kiknek iparuk önálló üzésére hatósági engedélyük van. Mindazon vállalkozók és iparosok, a kik a m. kir. földmivelésügyi miniszterium gazd. műszaki hivatala előtt még ismeretlenek, tartoznak iparuk önálló üzésére vonatkozó jogosultságukat, illetőleg képességüket az illetékes kereskedelmi és iparkamara útján igazolni.

2. Ajánlat úgy az összmunkákra, mint az egyes munkanemekre, valamint egyes munkacsoportokra is tehető, azonban az összmunka vagy a csoportmunka ajánlattevők tünni tartoznak, hogy ajánlataikból azok végösszegének 50% áig egyes munkanemek esetleg kivethetők s más ajánlattevőknek odaitélhetők legyenek.

3. Ajánlat és ajánlati költségvetések csakis az eredeti űrlapokon állíthatók ki.

4. Az építési munkának a megajánlott költségárak alapján kiszámított ajánlati végösszege az ajánlatban számokkal és betűkkel irandó ki.

5. Az ajánlathoz becsatolandó az ajánlati összeg 5%-nak, mint bánatpénznek a magyar kir. állampénztárnál vagy valamely m. királyi adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata. Készpénz vagy értékpapirból álló biztosíték az ajánlathoz nem mellékelhető.

6. A lepecsételt, sértetlen borítékban elhelyezett és szabályszerűen bélyegelt ajánlatok legkésőbb **1913. évi márczius hó 27-én délelőtt 12 óráig** a m. kir. gazd. műszaki hivatalhoz (Budapest, V. Zoltán-utca 6., IV. em.) nyújtandók be, hol azok ugyanaz nap déli 12 órakor nyilvánosan felbontatnak.

7. A fenti kikötéseknek meg nem felelő vagy elkésve érkezett, valamint távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

8. A m. kir. földmivelésügyi miniszter fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhat, esetleg valamennyit mellőzheti.

9. Az építkezés, az odaitélés, illetve a munka átadása után azonnal, de legkésőbb 1913. év márczius hó 31-én megkezdendő, 1913-ik évi május hó 19-ig tető alá hozandó és legkésőbb 1913. évi október hó 1-re teljesen befejezendő és készen átadandó.

10. A tervek, szerződési tervezet, általános és részletes feltételek a gazd. műszaki hivatalban (Budapest, V. Zoltán utca 6. IV. em.) a hirdetés megjelenése napjától hétköznapokon a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Ugyan e hivatalban vehetők át az ajánlati és költségvetési űrlapok is.

Budapest, 1913. évi márczius hó 8-án.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Eladó.

Egy a legjobb állapotban levő használt de teljesen kijavított **négy lóerejű**

cséplőgép-garnitúra

minden hozzátartozó kellék- és szerzőmunkával **minden elfogadható áron eladó.** — **HOL?** megtudható e lap kiadóhivatalában. 7-*

Válogatott szép könyvek,

jókarban lévő gyermekágy, kocsis, szobahinta, ebédlői asztal **ELADÓ.**

== **Czim: a kiadóhivatalnál.** ==

Kiadó vagy eladó ház.

Losonczy-utca 43. szám alatt egy négy szobás lakás megfelelő mellékkellyiséggel — külön udvar, nagy kerttel — **május elsejétől** kiadó, esetleg azonnal eladó. — Értekezni lehet: **Dr. Törköly József** ügyvéd úrnál. 3-3

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izléses-
:: sen, jutányos áron eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia könyvkötészete
RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.
KASZINÓ-ÉPÜLET.

Megvételre kerestetik

egy fűszeres üzlethez szükséges

fiókos-állvány, áruasztal

(pult) és egyéb szükséges felszerelés. — **Ajánlatokat** e lap kiadóhivatala továbbít. 7-*

Tanulóul.

egy 13-14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13-14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.